

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VI. Quarta claßis, ex Patribus Græcis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

CAPVT SEXTVM.

Quarta classis, ex Patribus Græcis.

AM ex Patribus Græcis, IUSTINVS in Apologia ad Antoninum: Remissionem ante commissorum peccatorum consequimur in aqua, &c. Et antea dixerat, neminem adduci ad Baptismum, nisi antea crediderit, Similia habet in Dialogo cum Triphone.

CLEMENS ALEXANDRINVS lib. i. Pædag. cap. 6. Multis inquit, modis vocatur hoc opus, gratia, illuminatio, perfectum, & lauacrum: lauacrum quidem, per quod peccata abstergimus; gratia autem, qua remittuntur pœnæ, quæ peccatis debentur; illuminatio autem, per quam sanctam illam, & salutarem lucem intuemur; perfectum autem dicimus, cui nihil deest. Quid enim ei desit, qui Deum nouit? &c.

ORIGENES homil. 14. in cap. 2. Lucæ. Paruuli, inquit, baptizantur in remissionem peccatorum. Et infra: Et quia per Baptismi Sacramentum natiuitatis sordes deponuntur, propterea & baptizantur & paruuli.

CYRILLVS catechesi 3. Mortuus, inquit, in peccatis descendisti, & ascendens uiuificatus in iustitia, &c. Vide totam catechesim. Et in præfatione catechesion: Magnum est sane propositum hoc Baptisma; captiuitatis liberatio, peccatorum remissio animæ regeneratio, currus ad cælum, &c.

BASILIVS libro de Spiritu sancto, cap. 15. ponit obiectionem hæreticorum; Si ideo Spiritus sanctus æqualis est Patri & Filio, quia in ipso baptizamur, etiam aqua erit æqualis Patri & Filio quia in ipsa baptizamur. Responder: Si quæ est in aqua gratia, non ex aquæ natura est, sed ex præsentia Spiritus, &c. Secundum aduersarios dicere debuisset, aquam nihil facere, & sic statim obiectionem soluisset. At Basilius fatetur, in aqua esse virtutem, sed ait, eam non inesse aquæ ex aquæ natura, sed ex vi Spiritus sancti. Vide etiam homil. 13. quæ est hortatio ad Baptismum, vbi clarissimè idem habet. Vide etiam Gregorium NAZIANZENVM oratione in sancta lumina, & orat. in sanctum lauacrum.

Gregorius NYSSENVS in lib. de Baptismo: Baptisma, inquit, peccatorum expiatio est, remissio delictorum, renouationis, & regenerationis causa. Et infra explicans, quomodo id fiat,

multa exempla adducit earum rerum, per quas Deus miracula fecit, ut virgam Aaron, & alia; & subdit: *Atque hæc omnia cum materia sint inanimata, atque sensus expertes, postquam vim Dei accepissent magnis miraculis, media intercesserunt. Ac simili consequentia rationum etiam aqua, cum nihil aliud sit, nisi aqua, superna gratia benedicente eam, que mente percipitur, hominem renouat regeneratione. Quod si quis mihi rursus dubitando & ambigendo negotium exhibeat interrogans, qua ratione aqua regeneret; dicam pro modo iure ad eum: Ostende mihi modum natiuitatis, qua secundum carnem; dices fortasse: Semen causa hominis effectus est. Audi igitur contra à nobis, quod aqua, quæ benedicuntur purgat & illuminat hominem.*

Vbi NOTANDUM est, non posse Gregorij sententiam trahi id, quod hæretici dicunt, Sacramenta operari, quia obiecta mouent ad fidem. Nam PRIMO, comparat aquam Baptismi virgæ Aaronis, quæ miracula faciebat efficienter. SECUNDO, comparat semini, quod est causa hominis efficiens, ut ipse dicit. TERTIO, negat, aquam aliquid effici nisi recipiat vim quandam supernaturalem; at ut moueat obiectiuè per modum signi, non requiritur vlla virtus supernaturalis. DENIQUE quæstio, quam proponit, Quomodo possit aqua regenerare, nulla esset, si tantum obiectiuè operaretur.

CHRYSOSTOMVS homilia 39. in Genesim extrema: *Nam id, inquit, quod illic operatur, Circumcisio in depositione carnis: id agit hic Baptismus in depositione peccatorum* Item homilia 24. in Ioannem, prolixè docet, esse credendum verbum Christi asserentis, aquam vim habere regenerandi, licet modus superet rationem. Et homil. 25. *Quod, inquit, est mater embryoni, hoc est, fidei aqua. Siquidem in aqua fingitur, & formatur. Nam primum dictum est; Producant aqua reptilia anime viuents: ex quo autem Iardani alueum ingressus est Christus, non amplius reptilia animarum viuents, sed animas rationales & spirituales aqua producit. Vide eundem homilia 35. in Ioannem homilia 1. in acta. homilia ad Neophytos, ubi enumerat decem effectus Baptismi, quos etiam in parulis operatur, & inter tot effectus non venit illi in mentem, ut poneret, Excitare fidem; quem solum agnoscunt aduersarij.*

CYRILLVS ALEXANDRINVS lib. 2. in Ioannem, cap. 42. *Quæ admodum, inquit, viribus ignis intensius aqua calefacit.*

non aliter urit, quam ipse ignis: Sic Spiritus sancti operatione aqua, qua baptizati corpus aspergitur, reformatur ad diuinam virtutem & potentiam. Hæc ille. Vbi vides, sic esse instrumentum Dei aquam in Baptismo, vt est calor in aqua calefacta instrumentum ignis ad calefaciendum.

THEODORETUS in cap. 10. ad Hebr. in illud: *Afferri corda à conscientia mala: In lege, inquit, utebantur aspersioni- bus, & corpus frequenter lauabant; qui autem ex nouo Testamento vitam instituunt, per sanctissimum Baptismum animam expurgant, & à prioribus maculis liberam reddunt conscientiam.* Vide eundem Theodoretum in Epitome diuinorum decret. cap. de Baptismo; Damascenum libro 4. de fide, cap. 10. Theophylactum in 3 & 5. cap. Ioannis, & Oecumenium in cap. 10. ad Hebr.

CAPVT SEPTIMUM.

Idem probatur ex Latinis.

AM ex Latinis TERTULLIANVS in lib. de Baptismo: *Prius, inquit, liquor, quo viueret, dedit, id est, aqua produxit animantia, vt in Baptismo mirum non sit, si aquæ animare nouerunt.* Item lib. de resurrectione carnis probat, corpus resurrecturum, quia Sacramenta corpori adhibentur, vt ad animam transeat eorum effectus: *Caro, inquit, abluatur, vt anima emaculetur; caro unguatur, vt anima cõsecratur; caro signatur, vt anima muniat; caro manus impositione adumbratur, vt anima Spiritu illuminetur; caro corpore Christi & sanguine vescitur, vt anima de Deo saginetur.* Vbi enumerat varios effectus Sacramentorum; proinde non putat solum excitare fidem Sacramenta.

CYPRIANVS lib. 2. epist. 2. ad Donatū, scribit, se, antequam baptizaretur, vix potuisse adduci vt crederet, quod à Christianis de Baptismi virtute prædicabatur, quod videlicet repente hominem mutet, peccata abstergat, virtutes infundat sed postea id verum esse experientia sua didicisse, *Difficile, inquit, ac durum pro illis tunc moribus opinabar, quod in salutem mihi diuina indulgentia pollicebatur, vt qui renasci denuo posset, utq̃ in nouam vitam lauacro aquæ salutaris animatus, quod prius fuerat exponeret, corporis licet manente compage, hominem animo ac mente mutarer: Qui possibilis aiebam, est tanta cõuersio?* Et infra: *Sed postquam vnde ge-*

N 5

nita